

การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิร่วมกับกระบวนการเสริม
ความสามารถเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค เพื่อสร้างเสริมทักษะการเล่นดนตรี
สำหรับผู้เรียนระดับเริ่มต้น

A Music Instructional Model Development Based on Suzuki Approach
with Adversity Quotient Reinforcement Process
to Enhance Music Playing Skill for Initial Learners

ธีรวัฒน์ วีระวิทยานันต์^{1*} อังคณา อ่อนธานี²
Thirawat Weravittayanan^{1*} Angkana Onthanee²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบ 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบ และ 4) เพื่อศึกษาเจตคติของผู้เรียนระดับเริ่มต้นต่อการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบ ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบ และขั้นตอนที่ 4 ศึกษาเจตคติของผู้เรียนระดับเริ่มต้นต่อการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางของการสอนดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิ คือ การเรียนรู้ทักษะการเล่นดนตรีอย่างเป็นธรรมชาติ โดยการสร้างความต้องการเรียนรู้ขึ้นภายในตัวผู้เรียน มุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างแน่นหนาและเชี่ยวชาญ และแนวทางของกระบวนการเสริม AQ คือ การพัฒนา AQ จากการมีเป้าหมายที่ชัดเจน การพัฒนาความคิดด้านบวก การพัฒนาวินัยในตนเอง และการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง โดยใช้แนวทางที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับเริ่มต้น 2) รูปแบบประกอบด้วย 5 ส่วน คือ ความเป็นมาของรูปแบบแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ รูปแบบการเรียนการสอน การนำรูปแบบไปใช้ และผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบ โดยรูปแบบมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ 3) ผู้เรียนระดับเริ่มต้นมีทักษะการเล่นดนตรีมากขึ้นทุกสัปดาห์ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตอบสนองต่ออุปสรรคจากทางลบเป็นทางบวก โดยไม่มีผู้เรียนระดับเริ่มต้นเลิกเรียนดนตรีกลางคัน รวมถึงผู้เรียนระดับเริ่มต้นมีทักษะการเล่นดนตรีสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 4) ผู้เรียนระดับเริ่มต้นมีเจตคติในทิศทางบวกต่อการจัดการเรียนการสอนระดับสูงมาก

คำสำคัญ: ความสามารถเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค, ทักษะการเล่นดนตรี, แนวคิดของซูซูกิ, ผู้เรียนระดับเริ่มต้น, รูปแบบการเรียนการสอน

¹ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Naresuan University

* Corresponding Author, email: sha_aim@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Assistant Professor Dr., Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Naresuan University

Abstract

This research aimed to 1) study foundational information for developing an instructional model, (2) construct and evaluate the quality of the model, (3) examine the effects of implementing the model, and (4) study beginner learners' attitudes toward the instructional approach. The study employed a research and development (R&D) process consisting of four main phases: Phase 1 involved collecting basic information for model development; Phase 2 focused on constructing and assessing the model's quality; Phase 3 examined the effects of using the model; and Phase 4 investigated beginner learners' attitudes toward the instructional process. The findings revealed as follows. 1) The Suzuki method emphasizes learning music in a natural way that fosters intrinsic motivation, consistent practice, and mastery, while the AQ (Adversity Quotient) reinforcement process develops clear goal-setting, a positive mindset, self-discipline, and self-esteem, using methods suitable for beginner learners. 2) The developed instructional model comprises five components: background of the model, fundamental concepts, instructional model structure, model implementation, and results of implementation. The model was rated as highly appropriate and feasible by experts. 3) Beginner learners showed progressive improvement in music-playing skills each week and changed their responses to challenges from negative to positive. No learner dropped out midway, and their music-playing skills exceeded the 60% benchmark with statistical significance at the 0.05 level. 4) Learners exhibited a highly positive attitude toward the instructional approach.

Keywords: Adversity Quotient, Initial Learners. Instructional Model, Music Playing Skill, Suzuki Approach

บทนำ

ปัจจุบัน การเรียนดนตรีเป็นการศึกษาตามอัธยาศัยที่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับมากขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองเข้าใจและเห็นความสำคัญของดนตรี รวมถึงสนใจพัฒนาการของเด็กอย่างจริงจัง จึงนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีมากขึ้น (Charoensook, 1999; Supasitiroj and Usaho, 2014) นอกจากนี้ผู้เรียนวัยเด็กแล้วยังมีผู้เรียนในช่วงวัยต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นบุคคลที่ชื่นชอบดนตรีและต้องการสร้างเสริมทักษะการเล่นดนตรี จึงสมัครเรียนกับโรงเรียนดนตรีเอกชนต่าง ๆ ที่เปิดสอนดนตรีให้แก่บุคคลทั่วไป ทั้งนี้ เป็นที่ทราบกันดีว่าการเรียนดนตรีก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ทั้งในทางตรงและในทางอ้อม ประโยชน์ในทางตรง ได้แก่ พัฒนาการด้านดนตรีของผู้เรียน (Suthajit, 1997) ส่วนประโยชน์ในทางอ้อม เช่น ผู้เรียนเกิดทักษะทางสุนทรียะ (Chareonwongsak, 2003) เป็นการฝึกความสัมพันธ์กันของอวัยวะต่าง ๆ พัฒนาการรับรู้ด้านเสียง เกิดสมาธิ และมีความกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (Soktiyanurak, 2006) แต่การจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเล่นดนตรีให้แก่ผู้เรียนระดับเริ่มต้นที่เพิ่งเริ่มฝึกฝนการเล่นดนตรีก็ไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากการเล่นดนตรีเป็น Performance Skill ซึ่งเป็นกลุ่มพฤติกรรมที่ซับซ้อน โดยเป็นการเคลื่อนไหวทางกายเพื่อแสดงการปฏิบัติงานตามกระบวนการต่าง ๆ ให้เสร็จเป็นผลงานที่มีสุนทรียภาพแทรกอยู่ด้วย การเล่นดนตรีจึงเป็นทักษะการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งกับความสามารถทางสมองและจิตใจ (Wongwanich, 2004) อีกทั้ง ทักษะเป็นความชำนาญ และความชำนาญย่อมมาจากการฝึกฝน ผู้ที่จะมีความสามารถทางดนตรีได้จึงต้องฝึกฝนจนเกิด

ความชำนาญ (Charoensook, 2005) รูปแบบการเรียนการสอนดนตรีที่ดี มีกระบวนการเรียนการสอนที่ชัดเจน และมีความเฉพาะเจาะจงกับผู้เรียน จึงเป็นหัวใจสำคัญที่ส่งผลถึงความสำเร็จในการเรียนดนตรีของผู้เรียน

การเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิเป็นรูปแบบการเรียนการสอนดนตรีที่ได้รับการยอมรับทั่วโลกและได้รับการพิสูจน์ประสิทธิภาพแล้วในการสร้างเสริมทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียนระดับเริ่มต้น ซูซูกิเรียกแนวคิดของตนเองว่า “มาเธอะ-ทังก์” (Mother-Tongue) เนื่องจากการสอนราวกับสอนให้ผู้เรียนพูดภาษาแม่ของตนเอง โดยซูซูกิยืนยันว่า เด็กทุกคนที่มีระดับสติปัญญาปกติจะเรียนรู้การพูดภาษาด้วยการเลียนแบบสิ่งที่พวกเขาได้ยินรอบตัว ดังนั้น เด็กจึงสามารถเรียนรู้ภาษาดนตรีได้ในรูปแบบเดียวกัน (Behrend and Keats, 1998) อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีข้อจำกัดบางประการ คือ การเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนระดับเริ่มต้นที่เป็นเด็กอายุสองปีครึ่งถึงสามปี ทั้งนี้ การเรียนการสอนจะเริ่มต้นที่แม่ โดยแม่จะเป็นผู้ที่เริ่มต้นเรียนวิธีการเล่นบทเพลงแรก ซึ่งเป็นการกระตุ้นความสนใจของเด็กทั้งในชั้นเรียนและระหว่างการฝึกฝนที่บ้าน รวมถึงแม่ต้องพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมดนตรี เมื่อเด็กได้รับการกระตุ้นมากพอ เด็กจะร้องขอเครื่องดนตรีของตนเอง จากนั้นการเรียนการสอนดนตรีโดยตรงสำหรับเด็กจึงจะเริ่มขึ้น โดยแม่จะยังคงมีบทบาทสำคัญในการสอนเล่นบทเพลงให้แก่เด็กในระหว่างที่อยู่บ้าน (Behrend and Keats, 1998) จะเห็นได้ว่าโดยพื้นฐานแล้ว การเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิจำเป็นต้องพึ่งพาความร่วมมือของพ่อแม่ในการสร้างการกระตุ้นเป็นอย่างมาก จึงไม่เหมาะสมกับบริบททางสังคมในปัจจุบันที่ครอบครัวส่วนใหญ่ทั้งพ่อและแม่ต่างต้องทำงานนอกบ้าน ซึ่งแตกต่างจากในอดีตที่พ่อกับแม่มีหน้าที่หลักในการทำงานนอกบ้าน ส่วนแม่มีหน้าที่หลักในการเลี้ยงดูลูกอยู่ที่บ้าน รวมถึงไม่เหมาะสมกับผู้เรียนวัยรุ่นที่ล้วนต้องการความเป็นอิสระจากพ่อแม่ ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งของการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิคือ ผู้เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิที่ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนวัยใดก็ตามต้องพบเจอความยากลำบากและอุปสรรคในการฝึกฝนไม่แตกต่างจากผู้เรียนด้วยรูปแบบหรือระบบอื่น ๆ ซึ่งความยากลำบากและอุปสรรคในการฝึกฝนเป็นข้อจำกัดใหญ่ที่ทำให้มีผู้เรียนระดับเริ่มต้นเลิกเรียนดนตรีกลางคัน ปัญหาผู้เรียนเลิกเรียนกลางคันถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ของการเรียนการสอนดนตรี โดยส่วนใหญ่เริ่มต้นจากการเข้าเรียนไม่ต่อเนื่อง และเลิกเรียนไปในที่สุด (Sripan, 2016)

การเลิกเรียนดนตรีเป็นผลจากหลายสิ่งประกอบกัน เช่น ความเบื่อหน่ายและท้อแท้เมื่อเล่นไม่ได้ตั้งใจ การต้องฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและให้เวลากับการฝึกฝนเป็นอย่างมาก ความยากของการเรียน ความขี้เกียจ ความเจ็บปวดทางกายที่เกิดจากการฝึกฝน (Phantu Wongrat, 2002; Charoensook, 2005) จนกล่าวได้ว่าความยากลำบากและอุปสรรคในการฝึกฝนเป็นเรื่องปกติที่ผู้เรียนดนตรีไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้น ผู้เรียนดนตรีจึงต้องเป็นผู้ที่มีความอดทน ไม่ย่อท้อ มีความมานะพยายามในการเอาชนะอุปสรรค ซึ่งสะท้อนให้เห็นคุณลักษณะหลักที่ผู้เรียนดนตรีทุกคนจำเป็นต้องมี คือ ความฉลาดที่เรียกว่า ความสามารถเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค (Adversity Quotient: AQ) ซึ่งงานวิจัยหลายชิ้นได้ยืนยันถึงความสัมพันธ์ของทักษะการเล่นดนตรีและ AQ เช่น งานวิจัยของ Panthongdee (2010) กล่าวว่า ผู้เรียนดนตรีที่ปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในการเรียนดนตรีสากล ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง จะมีทักษะดนตรีสากลสูง งานวิจัยของ Sareeratana (2011) กล่าวว่า ความปรารถนาที่จะกระทำการเรียนนั้นให้ประสบความสำเร็จ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และต้องการให้งานของตนเองสำเร็จในระดับสูงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเครื่องดนตรีปฏิบัติสากล งานวิจัยของ Kim (2001) กล่าวว่า ความปรารถนาและเป้าหมายภายในตัวของผู้เรียน ซึ่งแสดงออกเป็นความตั้งใจอย่างแรงกล้าในการฝึกฝน เป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการเล่นเปียโนอย่างคล่องแคล่ว

ผู้วิจัยได้สร้างกระบวนการเสริม AQ จากการสังเคราะห์การพัฒนา AQ ตามแนวคิดของวิทยานาควัชระ (Nakwatchara, 2001) ร่วมกับการพัฒนา AQ ตามลำดับขั้นตอน LEAD ของสตอลทซ์ (Stoltz, 2008) แล้วนำไปหลอมรวมเข้ากับการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชุกี ซึ่งทำได้กระบวนการจัดการเรียนการสอน 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดเป้าหมาย ขั้นตอนที่ 2 แสดงตัวอย่าง ขั้นตอนที่ 3 เลียนแบบร่วมกับคิดบวก ขั้นตอนที่ 4 สร้างกำลังใจ ขั้นตอนที่ 5 ฝึกฝนซ้ำ ย้ำวินัย ใฝ่เป้าหมาย ขั้นตอนที่ 6 เพิ่มเติมเสริมความภูมิใจในตนเอง และขั้นตอนที่ 7 ปรับปรุงมุ่งชัดเกล้า ทั้งนี้ กระบวนการเสริม AQ จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขข้อจำกัดต่าง ๆ ของการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชุกี ซึ่งได้แก่ การต้องพึ่งพาการกระตุ้นอย่างมากจากพ่อแม่ การต้องการความเป็นอิสระจากพ่อแม่ของผู้เรียนวัยรุ่น รวมถึงการเลิกเรียนดนตรีกลางคัน อันเนื่องมาจากความยากลำบากและอุปสรรคในการฝึกฝน ด้วยการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดแรงกระตุ้นจากภายในตนเอง มีความอดทน มุมานะ และมุ่งมั่นในการเอาชนะความยากลำบากในการฝึกฝน การผสมผสานกระบวนการเสริม AQ เข้ากับการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชุกีจึงเป็นการขยายขอบเขตของการเรียนการสอนดนตรีออกไปสู่ผู้เรียนระดับเริ่มต้นในช่วงอายุต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้หลากหลายเครื่องดนตรี เพื่อการพัฒนาผู้เรียนระดับเริ่มต้นไปสู่การเป็นผู้ที่มีทักษะการเล่นดนตรีได้ในที่สุด

วัตถุประสงค์

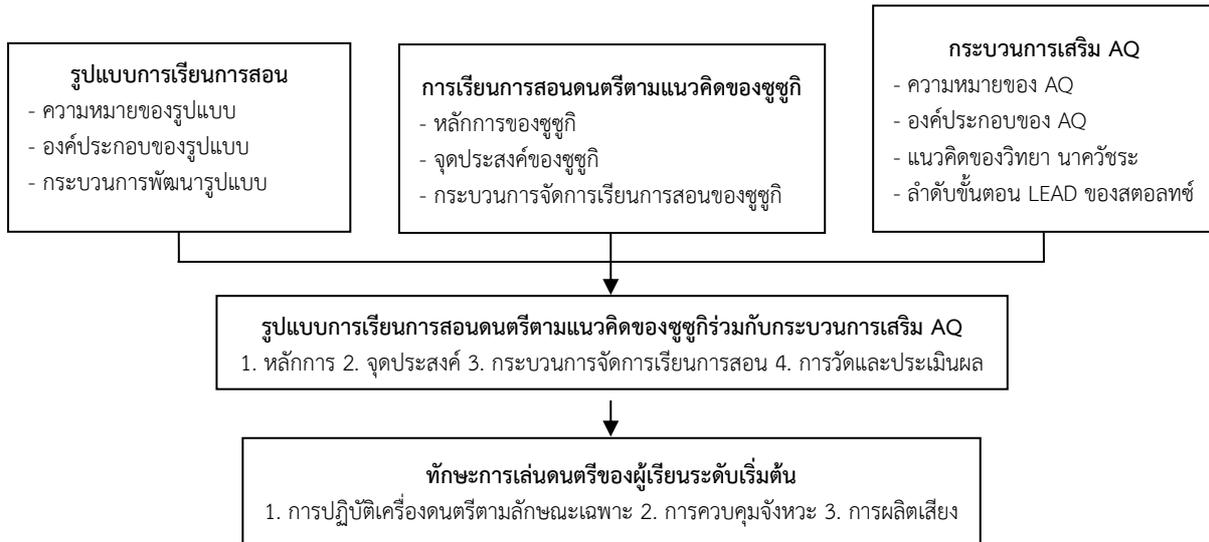
1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชุกีร่วมกับกระบวนการเสริม AQ เพื่อสร้างเสริมทักษะการเล่นดนตรี สำหรับผู้เรียนระดับเริ่มต้น
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชุกีร่วมกับกระบวนการเสริม AQ เพื่อสร้างเสริมทักษะการเล่นดนตรี สำหรับผู้เรียนระดับเริ่มต้น
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชุกีร่วมกับกระบวนการเสริม AQ เพื่อสร้างเสริมทักษะการเล่นดนตรี สำหรับผู้เรียนระดับเริ่มต้น ดังนี้
 - 3.1 เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนระหว่างการใช้รูปแบบการเรียนการสอน
 - 3.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียนระดับเริ่มต้นหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนกับเกณฑ์ร้อยละ 60
4. เพื่อศึกษาเจตคติของผู้เรียนระดับเริ่มต้นต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชุกีร่วมกับกระบวนการเสริม AQ เพื่อสร้างเสริมทักษะการเล่นดนตรี สำหรับผู้เรียนระดับเริ่มต้น

สมมุติฐานของการวิจัย

หลังการเข้าร่วมการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของ ชูชุกี ร่วมกับกระบวนการเสริม AQ ผู้เรียนระดับเริ่มต้นมีทักษะการเล่นดนตรีสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปแบบการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชุกีร่วมกับกระบวนการเสริม AQ เพื่อสร้างเสริมทักษะการเล่นดนตรี สำหรับผู้เรียนระดับเริ่มต้น ใช้แนวคิดในการออกแบบ 3 ส่วน ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอน แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชุกี และแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเสริม AQ ดังภาพ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สามารถแสดงเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเป็นตารางได้ ดังนี้

ตาราง 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือ	ลักษณะของเครื่องมือ	การตรวจสอบคุณภาพ
รูปแบบการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิร่วมกับกระบวนการเสริม AQ	รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ 1) ความเป็นมา 2) แนวคิดพื้นฐาน 3) รูปแบบการเรียนการสอน 4) การนำไปใช้ และ 5) ผลที่เกิดจากการใช้	1. ประเมินความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่าเหมาะสมมากที่สุด (\bar{X} : 4.67, S.D.: 0.50) 2. ประเมินความเป็นไปได้ พบว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้
เอกสารประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิร่วมกับกระบวนการเสริม AQ	เอกสารประกอบการใช้ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) คำแนะนำการใช้รูปแบบการเรียนการสอน 2) การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ และ 3) แผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเล่นดนตรี	1. ประเมินความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่าเหมาะสมมากที่สุด (\bar{X} : 4.73, S.D.: 0.47) 2. ประเมินความเป็นไปได้ พบว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้
แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน	มาตรฐานค่า 5 ระดับ มี 31 รายการ ประเมิน	ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่าค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกรายการ
แบบประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน	มาตรฐานค่า 5 ระดับ มี 32 รายการ ประเมิน	ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่าค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกรายการ
แบบประเมินทักษะการเล่นดนตรี	เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค 5 ระดับ คุณภาพ แยกองค์ประกอบของการประเมินเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การปฏิบัติเครื่องดนตรีตามลักษณะเฉพาะ 2) การควบคุม	1. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พบว่าค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกรายการ

เครื่องมือ	ลักษณะของเครื่องมือ	การตรวจสอบคุณภาพ
	จังหวะ และ 3) การผลิตเสียง กำหนดเกณฑ์ผ่านการประเมินร้อยละ 60	2. ตรวจสอบ IRR ครั้งที่ 1 ประเมินการเล่นเปียโน พบว่าค่า ICC เท่ากับ 0.776 (95% CI: 0.581-0.887, $p < 0.001$) 3. ตรวจสอบ IRR ครั้งที่ 2 ประเมินการเล่นกีตาร์ พบว่าค่า ICC เท่ากับ 0.830 (95% CI: 0.602-0.933, $p < 0.001$)
แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางของการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชูกิ	แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีคำถามปลายเปิด 6 ข้อ	ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่าค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกรายการ
แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางของกระบวนการเสริม AQ	แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีคำถามปลายเปิด 9 ข้อ	ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่าค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกรายการ
แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความเข้ากันได้ของการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนกับผู้เรียนระดับเริ่มต้น	แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีคำถามปลายเปิด 8 ข้อ	ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00
แบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน	แบบบันทึกข้อมูล ประเด็นการบันทึก ได้แก่ 1) การปฏิบัติเครื่องดนตรีตามลักษณะเฉพาะ 2) การควบคุมจังหวะ 3) การผลิตเสียง และ 4) ข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกระหว่างการจัดการเรียนการสอนหรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่าค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกรายการ
แบบวัดเจตคติของผู้เรียนระดับเริ่มต้นต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน	แบบวัดเจตคติตามวิธีการของลิเคิร์ทแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีข้อความเชิงนิมาน 15 ข้อความ และข้อความเชิงนิเสธ 15 ข้อความ	ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้ ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา โดยสามารถแสดงขั้นตอนการดำเนินการเป็นตารางได้ ดังนี้

ตาราง 2 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอน	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นรายบุคคล <u>แหล่งข้อมูล:</u> ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเรียนการสอน ดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิ จำนวน 3 คน และ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเสริม AQ จำนวน 3 คน <u>เครื่องมือ:</u> 1) แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิ และ 2) แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางของกระบวนการเสริม AQ	นำข้อมูลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา แล้วสังเคราะห์เป็นข้อสรุปอุปนัย
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน	1. ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน <u>แหล่งข้อมูล:</u> 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 คน และ 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีศึกษา จำนวน 2 คน <u>เครื่องมือ:</u> 1) แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน และ 2) แบบประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน 2. ศึกษานำร่องกับกลุ่มศึกษานำร่อง ใช้เนื้อหาการเล่นกีตาร์ระดับพื้นฐานเป็นกรณีเฉพาะ โดยสอนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง 8 สัปดาห์ รวม 16 ชั่วโมง หลังจากนั้น ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ประเมินทักษะการเล่นดนตรี และสัมภาษณ์กลุ่มศึกษานำร่อง <u>แหล่งข้อมูล:</u> กลุ่มศึกษานำร่อง ได้แก่ ผู้เรียนระดับเริ่มต้น จำนวน 6 คน <u>เครื่องมือ:</u> 1) รูปแบบการเรียนการสอน 2) เอกสารประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน 3) แบบประเมินทักษะการเล่นดนตรี และ 4) แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความเข้ากันได้ของการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนกับผู้เรียนระดับเริ่มต้น	1. นำผลการประเมินความเหมาะสมมา คำนวณหาคะแนนความเหมาะสม แล้วนำไปแปลผลตามเกณฑ์พิจารณา 2. นำคะแนนทักษะการเล่นดนตรีมา คำนวณหาค่าเฉลี่ย แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 60 3. นำข้อมูลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา แล้วสังเคราะห์เป็นข้อสรุปอุปนัย
ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน	ทดลองใช้จริงกับผู้เรียนระดับเริ่มต้น ใช้เนื้อหาการเล่นกีตาร์ระดับพื้นฐานเป็นกรณีเฉพาะ โดยสอนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง 8 สัปดาห์ รวม 16 ชั่วโมง ระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยบันทึกผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนระดับเริ่มต้นทุกสัปดาห์ หลังจากนั้น ผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการเล่นดนตรี จำนวน	1. นำข้อมูลจากแบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนมาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปผล 2. นำคะแนนทักษะการเล่นดนตรีมา คำนวณหาค่าเฉลี่ย แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 60 ด้วยการทดสอบ

ขั้นตอน	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
	3 คน ประเมินทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียนระดับเริ่มต้น แหล่งข้อมูล: ผู้เรียนระดับเริ่มต้น จำนวน 10 คนที่ไม่ใช่กลุ่มศึกษานำร่อง เครื่องมือ: 1) รูปแบบการเรียนการสอน 2) เอกสารประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน 3) แบบประเมินทักษะการเล่นดนตรี และ 4) แบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน	One-Sample Wilcoxon Signed Rank Test
ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเจตคติของผู้เรียนระดับเริ่มต้นต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน	ผู้เรียนระดับเริ่มต้นวัดเจตคติของตนเองที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน แหล่งข้อมูล: ผู้เรียนระดับเริ่มต้นที่เรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน จำนวน 10 คน เครื่องมือ: แบบวัดเจตคติของผู้เรียนระดับเริ่มต้นต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน	นำผลการวัดเจตคติมาคำนวณหาคะแนนของเจตคติ แล้วนำไปแปลผลตามเกณฑ์พิจารณา
หมายเหตุ: แหล่งข้อมูล “ผู้เรียนระดับเริ่มต้น” หมายถึง ผู้เรียนดนตรีที่เป็นอาสาสมัคร อายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป ไม่จำกัดเพศ ไม่มีทักษะการเล่นดนตรี มีความพร้อมในการจัดหาเครื่องดนตรีส่วนตัวสำหรับการเรียนและการฝึกซ้อม และสามารถเข้าร่วมการจัดการเรียนการสอนได้ ทั้งนี้ ใช้วิธีการเลือกแบบสมัครใจ (Volunteer Sampling)		

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

1.1 ผลการศึกษาแนวทางของการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิ

การเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิเป็นการเรียนรู้ทักษะการเล่นดนตรีอย่างเป็นธรรมชาติเช่นเดียวกับการเรียนรู้ภาษา ใช้การสร้างสภาพแวดล้อมทางดนตรีเพื่อสร้างความต้องการเรียนรู้ด้วยตนเองให้เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน มุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างแน่นหนาและเชี่ยวชาญ รวมถึงการฝึกฝนอย่างมีวินัยจริงจัง ถูกต้อง และสม่ำเสมอ โดยใช้การใช้กิจกรรมกลุ่มและสถานการณ์ในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสนับสนุนภายใต้การดูแลและฝึกฝนของผู้สอนตามหลักสูตรของซูซูกิ

1.2 ผลการศึกษาแนวทางของกระบวนการเสริม AQ

การพัฒนา AQ จากการใช้เป้าหมายที่ชัดเจน การพัฒนาความคิดด้านบวก การพัฒนาวินัยในตนเอง และการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง โดยใช้แนวทางหลากหลายที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับเริ่มต้น ซึ่งกลมกลืนกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อกระบวนการเสริม AQ เช่น กิจกรรมการเรียนการสอนที่สนุกสนานและท้าทาย มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับระดับความสามารถ และตรงตามความสนใจของผู้เรียน

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน

2.1 ผลการสร้างรูปแบบการเรียนการสอน สาระสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอน มีดังนี้

2.1.1 หลักการ

1) การจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเล่นดนตรีอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงการเรียนรู้ทักษะการเล่นดนตรีที่มีเนื้อหาตรงตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) การเรียนรู้ทักษะการเล่นดนตรีด้วยการให้ผู้เรียนเลียนแบบตัวแบบ ทั้งท่าทางการเคลื่อนไหวของตัวแบบและเสียงเครื่องดนตรีที่ตัวแบบสร้างขึ้น โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างละเอียดถี่ถ้วน และการพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวหน้าไปอย่างช้า ๆ เพื่อไปถึงซึ่งเป้าหมายเล็ก ๆ ทีละขั้นอย่างระมัดระวัง อันเป็นการสร้างความสำเร็จหนึ่งไว้บนอีกความสำเร็จหนึ่ง จนทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียนได้รับการขัดเกลาอย่างสมบูรณ์

3) การเรียนรู้ทักษะการเล่นดนตรีร่วมกับการมีเป้าหมายหลักและเป้าหมายย่อย การพัฒนาความคิดด้านบวก การพัฒนาวินัยในตนเองร่วมกับการมีเป้าหมายของการฝึกฝนประจำวัน และการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง อันเป็นการสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดขึ้นจากภายในตัวของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการเอาชนะความยากลำบากและอุปสรรคที่ต้องพบเจอในการฝึกฝน โดยไม่ล้มเลิกการเรียนดนตรีจนกว่าจะไปถึงซึ่งความสำเร็จ

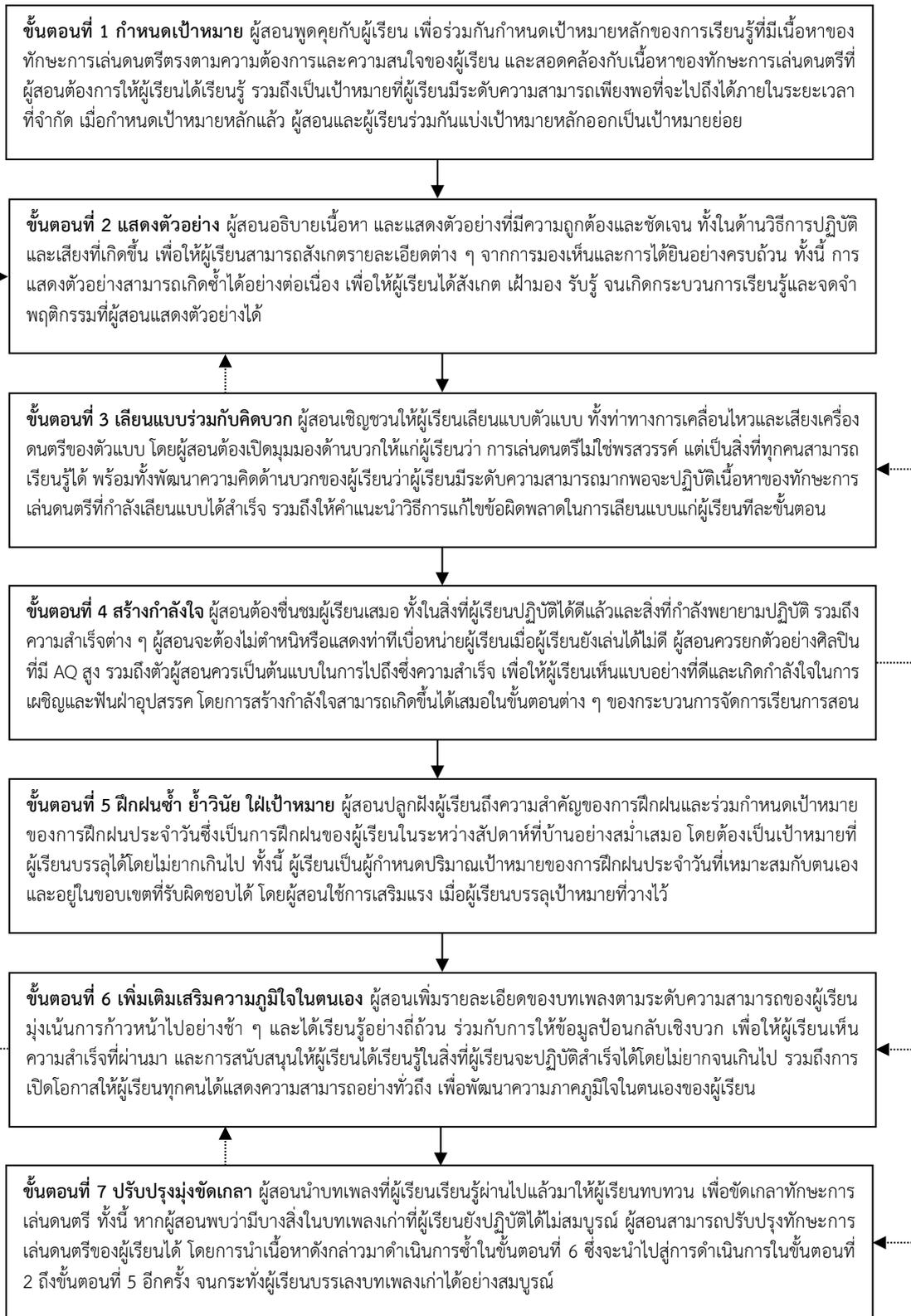
2.1.2 จุดประสงค์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนระดับเริ่มต้นตามองค์ประกอบของทักษะการเล่นดนตรี ทั้งสิ้น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การปฏิบัติเครื่องดนตรีตามลักษณะเฉพาะ คือ ความสามารถในการปฏิบัติเครื่องดนตรีตามแบบแผนลักษณะเฉพาะของแต่ละเครื่องดนตรีได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ

2) การควบคุมจังหวะ คือ ความสามารถในการปฏิบัติเครื่องดนตรีด้านจังหวะ ได้แก่ ความยาวเสียง คือ การปฏิบัติเครื่องดนตรีให้ได้ความสั้นยาวของเสียงและความเจ็บที่ถูกต้อง และ จังหวะนับ คือ การปฏิบัติเครื่องดนตรีโดยควบคุมจังหวะนับได้อย่างสม่ำเสมอ

3) การผลิตเสียง คือ ความสามารถในการปฏิบัติเครื่องดนตรีด้านเสียง ได้แก่ ระดับเสียง คือ การปฏิบัติเครื่องดนตรีให้ได้ระดับเสียงที่ถูกต้อง และคุณภาพเสียง คือ การปฏิบัติเครื่องดนตรีให้ได้คุณภาพเสียงที่ดีตามคุณลักษณะเฉพาะของสีสนของเสียงตามชนิดของเครื่องดนตรี

2.1.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ที่มีความสัมพันธ์กัน ทั้งในลักษณะการเคลื่อนที่ไปข้างหน้าและย้อนกลับ ซึ่งทำให้เกิดลำดับขั้นตอนหมุนเวียนอย่างเป็นวัฏจักร ดังภาพ

ภาพ 2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน

2.1.4 การวัดและประเมินผล มุ่งวัดและประเมินทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียนระดับเริ่มต้นตามองค์ประกอบของทักษะการเล่นดนตรีเป็นรายบุคคลภายหลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบประเมินทักษะการเล่นดนตรีที่มีลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคแบบแยกองค์ประกอบ กำหนดเกณฑ์ผ่านการประเมินทักษะการเล่นดนตรีร้อยละ 60

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน

2.2.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอนทั้งฉบับมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด (\bar{X} : 4.67, S.D.: 0.50) และเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทั้งฉบับมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด (\bar{X} : 4.73, S.D.: 0.47)

2.2.2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอนมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ เนื่องจากกลุ่มศึกษานำร่องมีร้อยละของคะแนนทักษะการเล่นดนตรีหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนระหว่างร้อยละ 72.5-76.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 รวมถึงการสังเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์ พบว่ากลุ่มศึกษานำร่องรับรู้ถึงความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนกับคุณประโยชน์ของการจัดการเรียนการสอน ประสบการณ์ และความต้องการของตนเอง ทั้งนี้ ไม่มีกลุ่มศึกษานำร่องคนใดล้มเลิกการเรียนดนตรีกลางคืน

3. ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

3.1 ผลการจัดการเรียนการสอนระหว่างการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

ในแต่ละสัปดาห์ ผู้เรียนระดับเริ่มต้นแสดงให้เห็นถึง ความก้าวหน้าของทักษะการเล่นดนตรีทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การปฏิบัติเครื่องดนตรีตาม ลักษณะเฉพาะ การควบคุมจังหวะ และการผลิตเสียง รวมถึงกระบวนการเสริม AQ ยังทำให้ผู้เรียนระดับเริ่มต้นเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการตอบสนองต่ออุปสรรคจากทางลบเป็นทางบวกอีกด้วย โดยไม่มีผู้เรียนระดับเริ่มต้นคนใดเลยที่ล้มเลิกการเรียนดนตรีกลางคืน

3.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียนระดับเริ่มต้นหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนกับเกณฑ์ร้อยละ 60 สามารถแสดงผลเป็นตารางได้ ดังนี้

ตาราง 3 การเปรียบเทียบทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียนระดับเริ่มต้นหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนกับเกณฑ์ร้อยละ 60

	n	คะแนนเต็ม	เกณฑ์ 60%	\bar{X}	S.D.	z
ทักษะการเล่นดนตรี	10	20	12	15.15	0.60	-2.803*
การปฏิบัติเครื่องดนตรีตามลักษณะเฉพาะ	10	10	6	7.69	0.71	-2.807*
การควบคุมจังหวะ	10	5	3	3.75	0.28	-2.805*
การผลิตเสียง	10	5	3	3.71	0.47	-2.807*

* $p < 0.05$

ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการเล่นดนตรีรวมและคะแนนแยกตามองค์ประกอบของทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียนระดับเริ่มต้นกับเกณฑ์ร้อยละ 60 ด้วยการทดสอบ One-Sample Wilcoxon Signed Rank Test พบว่า หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ผู้เรียนระดับเริ่มต้นมีทักษะการเล่นดนตรีสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อนึ่ง ผู้เรียนระดับเริ่มต้นมีคะแนนทักษะการเล่นดนตรีระหว่าง 14.27-16.03 จากคะแนนเต็ม 20 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 71.35-80.15 อยู่ในระดับดีถึงดีเยี่ยม

4. ผลการศึกษาเจตคติของผู้เรียนระดับเริ่มต้นต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้เรียนระดับเริ่มต้นมีเจตคติในทิศทางบวกต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนระดับสูงมาก (\bar{X} : 4.61, S.D.: 0.53) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนแต่ละด้าน ได้แก่ 1) เจตคติต่อตนเอง 2) เจตคติต่อผู้สอน 3) เจตคติต่อบทเรียน 4) เจตคติต่อวิธีเรียนของตนเอง 5) เจตคติต่อวิธีถ่ายทอดของผู้สอน และ 6) เจตคติต่อสถานการณ์ในการเรียนรู้ พบว่าผู้เรียนระดับเริ่มต้นมีเจตคติในทิศทางบวกต่อทุกองค์ประกอบระดับสูงมาก โดยมีคะแนนของเจตคติระหว่าง 4.52-4.74 (S.D.: 0.44-0.58)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

1.1 ผลการศึกษาแนวทางของการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชุกิ

ชูชุกิมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยผู้เรียนต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมทางดนตรีที่มีการจัดไว้อย่างเหมาะสม เพื่อกระตุ้นความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้เพราะว่าการสอนดนตรีของชูชุกิมีลักษณะเดียวกับการที่แม่สอนให้ลูกเรียนรู้ภาษา ซึ่งเด็กเรียนรู้ภาษาได้จากการฟังและเลียนแบบเสียงที่ได้ยิน ชูชุกิจึงให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมทางดนตรีรอบตัวผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Behrend and Keats (1998) ที่กล่าวว่า การสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชุกิเป็นการสอนราวกับสอนให้ผู้เรียนพูดภาษาแม่ของตนเอง ซึ่งในช่วงแรกผู้เรียนจะเรียนบทเพลงด้วยการฟังเป็นหลัก โดยหนึ่งในหลักการที่หนักแน่นของชูชุกิ คือ การใช้สภาพแวดล้อมในการทำให้ความต้องการที่จะเล่นดนตรีเกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน

1.2 ผลการศึกษาแนวทางของกระบวนการเสริม AQ

การพัฒนา AQ จากการมีเป้าหมายที่ชัดเจน การพัฒนาความคิดด้านบวก การพัฒนาวินัยในตนเอง และการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง มีความเหมาะสมในการนำมาใช้กับรูปแบบการเรียนการสอนดนตรี ทั้งนี้เพราะว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา AQ ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phonchamni (2012) ที่พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอดทนด้วยการมองโลกแง่ดี มีความหวัง กำลังใจ การมีแรงจูงใจ ความขยันหมั่นเพียร ความมุ่งมั่นในการทำสิ่งที่มุ่งหวังโดยไม่ทอดทิ้ง การมีเป้าหมาย การหาทางแก้ไขอุปสรรค การควบคุมอารมณ์ด้านลบ การวิเคราะห์สาเหตุของอุปสรรค และการพิจารณาข้อผิดพลาดของตนเองและพร้อมที่จะแก้ไขสามารถสร้างเสริม AQ ของผู้เรียนได้

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย 5 ส่วน คือ 1) ความเป็นมาของรูปแบบการเรียนการสอน 2) แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน 3) รูปแบบการเรียนการสอน อันประกอบด้วย หลักการ จุดประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล 4) การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ และ 5) ผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอน เมื่อสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแล้ว จึงจัดทำเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน แล้วดำเนินการตรวจสอบคุณภาพใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน และ 2) ความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนการสอน ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนทั้งฉบับมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด (\bar{X} : 4.67, S.D.: 0.50) และเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทั้งฉบับมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด (\bar{X} : 4.73, S.D.: 0.47) ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนการสอนพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ทั้งนี้เพราะว่ารูปแบบ

การเรียนการสอนได้ถูกสร้างขึ้นโดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชูกิ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเสริม AQ รวมถึงข้อมูลจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสาร ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่มีความถูกต้องและมีระบบระเบียบ จึงทำให้ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนมีความชัดเจน ส่งผลให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี และมีรายละเอียดสอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานที่ได้ทำการศึกษาไว้ รวมถึงมีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามแบบอย่างของรูปแบบการเรียนการสอนที่ได้รับการยอมรับ สอดคล้องกับแนวคิดของ Arends (2004) ที่กล่าวว่า รูปแบบการสอนเกิดจากการรวมกันของแนวคิดทางการสอน ซึ่งเป็นมากกว่ากลยุทธ์ใดกลยุทธ์หนึ่ง รูปแบบการสอนมีคุณลักษณะบางอย่างที่กลยุทธ์และวิธีการสอนไม่มี โดยคุณลักษณะของรูปแบบการสอน คือ ความสอดคล้องทางทฤษฎีรากฐาน พฤติกรรมทางการสอนที่แนะนำ และแบบแผนของการเรียนรู้ในชั้นเรียน ซึ่งทำให้เกิดประเภทของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ Kaemmani (2019) ที่กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอนเป็นสภาพลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้การเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการสอน หรือแนวคิดที่ยึดถือ โดยรูปแบบการเรียนการสอนจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ หรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพสามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ

3. ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

3.1 ผู้เรียนระดับเริ่มต้นมีทักษะการเล่นดนตรีก้าวหน้าอย่างค่อยเป็นค่อยไปมากขึ้นเรื่อย ๆ ทุกสัปดาห์ ทั้งนี้เพราะว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนถูกออกแบบมาให้ครอบคลุมการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับเริ่มต้นทั้งในชั้นเรียนและการฝึกฝนในระหว่างที่ผู้เรียนระดับเริ่มต้นอยู่ที่บ้าน กล่าวคือ ในระหว่างสัปดาห์ ผู้เรียนระดับเริ่มต้นจะยังคงอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนขั้นตอนที่ 5 ฝึกฝนซ้ำ ย้ำวินัย ฝ่าเป้าหมาย ซึ่งมุ่งส่งเสริมการฝึกฝนที่บ้านของผู้เรียนระดับเริ่มต้น โดยการพัฒनावินัยในตนเองร่วมกับการมีเป้าหมายของการฝึกฝนประจำวัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Suthajit (2001) ที่กล่าวว่า กิจกรรมการสอนทักษะดนตรีส่วนใหญ่มักเป็นการเรียนนอกห้องเรียน เนื่องจากการเรียนในห้องเรียนมีเวลาเรียนรู้ฝึกฝนไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Nakwatchara (2001) ที่กล่าวว่า เมื่อมีกำลังใจจากความเชื่อในสิ่งที่ดีแล้ว ต่อไปคือการพัฒนาตนเองอย่างมีเป้าหมายด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบางอย่างในตนเอง และวินัยในตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้รู้ว่าหากอดทนอีกสักนิดจะทำให้ได้รับผลตอบแทนที่มากขึ้นในอนาคต

3.2 ผู้เรียนระดับเริ่มต้นเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการตอบสนองต่ออุปสรรคจากทางลบเป็นทางบวก โดยไม่มีการแสดงพฤติกรรมทางลบอีกเลยในสัปดาห์ท้าย ๆ ของการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนมีการเสริม AQ ให้แก่ผู้เรียนระดับเริ่มต้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมในการตอบสนองต่ออุปสรรค สอดคล้องกับแนวคิดของ Stoltz (2008) ที่กล่าวว่า AQ ส่งผลต่อวิธีการตอบสนองต่ออุปสรรคของบุคคล บุคคลที่ตอบสนองต่ออุปสรรคด้วยความแกร่ง จะยังคงสามารถรักษาความยืดหยุ่นไว้ได้ทั้งที่ต้องเผชิญความยากลำบาก ส่วนบุคคลที่ไม่ตอบสนองอุปสรรคด้วยการควบคุม ความกล้าหาญ และทุ่มเท จะอ่อนแอเมื่อต้องพบกับอุปสรรค

3.3 ไม่มีผู้เรียนระดับเริ่มต้นคนใดเลยที่ล้มเลิกการเรียนดนตรีกลางคัน ทั้งนี้เพราะว่ากระบวนการเสริม AQ ที่เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีความกลมกลืนกับการเรียนรู้ทักษะการเล่นดนตรีเป็นอย่างดี ผู้เรียนระดับเริ่มต้นจึงได้รับการเสริม AQ อย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งทำให้ผู้เรียนระดับเริ่มต้น

มีความมุ่งมั่นในการเอาชนะความยากลำบากในการฝึกฝน โดยไม่ล้มเลิกการเรียนดนตรี สอดคล้องกับแนวคิดของ Nakwatchara (2001) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มี AQ สูงก็จะมีแรงฮึด มีความอดทน มีความนึกฝันที่ดี มีพลังที่จะฝ่าฟันอุปสรรคได้มาก แต่หากบุคคลใดมี AQ ต่ำ เมื่อต้องพบกับอุปสรรคในชีวิตก็มักจะยอมแพ้ ทหาทางเลี่ยง ถอยหนี ถอนตัว หรือท้อถอยไปอย่างง่ายดาย และสอดคล้องกับแนวคิดของ Stoltz (2008) ที่กล่าวว่า AQ ส่งผลต่อความยืดหยุ่นที่มีต่อความเครียด ความกดดัน และความพ่ายแพ้ หากบุคคลตอบสนองต่ออุปสรรคปัญหาในทางแยกก็น่าจะพบกับความพ่ายแพ้ บุคคลที่มี AQ สูงอาจพ่ายแพ้ต่ออุปสรรค แต่ความสามารถในการยืดหยุ่นจะทำให้ฟื้นตัวกลับมาได้ และก้าวหน้าสูงขึ้น

3.4 ผู้เรียนระดับเริ่มต้นเกิดการพัฒนาทักษะการเล่นดนตรีผ่านกิจกรรมกลุ่มซึ่งมีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะว่าการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนให้ความสำคัญกับกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งเป็นสิ่งสนับสนุนที่ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกิจกรรมกลุ่มทำให้ผู้เรียนระดับเริ่มต้นมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้เรียนระดับเริ่มต้นคนอื่น ๆ ซึ่งทำให้การเรียนรู้ทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียนระดับเริ่มต้นเป็นไปอย่างสนุกสนาน และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนระดับเริ่มต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Poolperm (2017) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของชูชุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ ช่วยเหลือ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม สามารถเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้เป็นอย่างดี และช่วยให้ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบจุดอ่อนในทักษะของตนเองกับเพื่อนในกลุ่ม ทำให้เกิดการเรียนรู้ จนนำมาพัฒนาทักษะของตนเองได้

3.5 ผู้เรียนระดับเริ่มต้นมีทักษะการเล่นดนตรีสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัย ทั้งนี้เพราะว่ารูปแบบการเรียนการสอนมีจุดเด่นในการนำการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชุกร่วมเข้ากับการเสริมแรง AQ ผู้เรียนระดับเริ่มต้นจึงได้รับการพัฒนาทักษะการเล่นดนตรีมากขึ้นเรื่อย ๆ อย่างเป็นระบบพร้อมกันกับการพัฒนาคุณลักษณะหลักที่ผู้เรียนดนตรีทุกคนจำเป็นต้องมี คือ ความอดทน มุมานะ พากเพียร มุ่งมั่นไปสู่เป้าหมาย ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนสามารถสร้างเสริมทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียนระดับเริ่มต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Panthongdee (2010) ที่พบว่า ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจในการเรียนมากและมีนิสัยทางการเรียนดี จะมีทักษะดนตรีสากลสูง เพราะแรงจูงใจในการเรียนทำให้ผู้เรียนต้องการผลสำเร็จในการเรียนดนตรีสากล โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง ผู้เรียนจึงเอาใจใส่และตั้งใจฝึกซ้อม ส่วนนิสัยทางการเรียน เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจและมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งประกอบไปด้วย ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ขยัน อดทน รับผิดชอบ พึ่งตนเอง และมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kim (2001) ที่พบว่า แรงจูงใจในการเรียน อันเป็นความปรารถนาและเป้าหมายภายในตัวของผู้เรียน ซึ่งแสดงออกเป็นความตั้งใจอย่างแรงกล้าในการฝึกฝน และเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ เป็นการมุ่งความสนใจและใส่ใจทั้งระหว่างการเรียนการสอนและการเล่นเปียโน ซึ่งผู้เรียนแสดงออกให้เห็นเป็นการอยากรู้ อยากเห็นในทางสติปัญญา ความตั้งใจที่จะรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง และการไม่ต้องพึ่งพาผู้สอนมากเท่าใดนัก เป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการเล่นเปียโนอย่างคล่องแคล่ว

3.6 ผู้เรียนระดับเริ่มต้นมีคะแนนทักษะการเล่นดนตรีระหว่าง 14.27-16.03 จากคะแนนเต็ม 20 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 71.35-80.15 อยู่ในระดับดีถึงดีเยี่ยม ทั้งนี้เพราะว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนมีลำดับขั้นตอนเป็นวัฏจักร ซึ่งจะหมุนเวียนเข้าหาขั้นตอนที่ 2 แสดงตัวอย่าง

และเข้าสู่ขั้นตอนที่ 3 เลียนแบบร่วมกับคิดบวกเสมอ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนระดับเริ่มต้นเรียนรู้ทักษะการเล่นดนตรีด้วยการเลียนแบบตัวแบบ ซึ่งการเรียนรู้ดนตรีจากการเลียนแบบเป็นหลักสำคัญของแนวคิด “มาเธอร์-ทังก์” (Mother-Tongue) ของซูซูกิที่ช่วยให้ผู้เรียนระดับเริ่มต้นมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ผู้เรียนจึงสามารถเรียนรู้ทักษะการเล่นดนตรีได้อย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mahithithammathorn (2018) ที่พบว่า การสอนเล่นกีตาร์โดยเน้นการเลียนแบบเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่ไม่มีพื้นฐานทางดนตรีมาก่อน เนื่องจากการเลียนแบบช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

4. ผลการศึกษาเจตคติของผู้เรียนระดับเริ่มต้นต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้เรียนมีเจตคติในทิศทางบวกต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนระดับสูงมาก (\bar{X} : 4.61, S.D.: 0.53) ทั้งนี้เพราะว่ารูปแบบการเรียนการสอนถูกพัฒนาขึ้นจากองค์ความรู้ที่มีความถูกต้อง มีระบบระเบียบ และมีความชัดเจน และรูปแบบการเรียนการสอนถูกออกแบบมาเป็นอย่างดี โดยคำนึงถึงความเข้ากันได้กับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ไม่มีทักษะการเล่นดนตรีมาก่อนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจึงเรียนรู้ทักษะการเล่นดนตรีได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยปราศจากความรู้สึกลบที่ส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ และรับรู้ได้ว่าตนเองมีทักษะการเล่นดนตรีสูงขึ้น โดยไม่สูญเสียความรู้สึกลบที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวคิดของ Wonganutarot (2010) ที่กล่าวว่า เจตคติเกิดจากประสบการณ์และสิ่งเร้ารอบตัว โดยเป็นลักษณะความรู้สึกรหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้น หากเป็นความรู้สึกรหรือพอใจ หรือเห็นด้วย ถือว่าเป็นทิศทางที่ดีหรือทางบวก แต่หากเป็นความรู้สึกรไม่ชอบ ไม่พอใจ หรือไม่เห็นด้วย ถือว่าเป็นทิศทางในทางลบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ควรมีการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จัดการเรียนการสอนทักษะการเล่นดนตรีสำหรับการเล่นเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ เพื่อศึกษาและยืนยันประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่มีต่อการสร้างเสริมทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียนระดับเริ่มต้น

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

บรรยากาศในระหว่างการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญต่อการนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้เป็นอย่างมาก ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศให้มีความเป็นกันเองระหว่างผู้สอนและผู้เรียน มีความเป็นมิตรระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง มีอิสระและเสรีภาพ และเป็นบรรยากาศที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจ โดยยังคงไว้ซึ่งบรรยากาศของการเคารพซึ่งกันและกัน เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงทักษะการเล่นดนตรีของตนเองออกมาต่อหน้าผู้อื่น เพราะหากผู้เรียนไม่มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงทักษะการเล่นดนตรีของตนเอง กระบวนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนนี้ย่อมจะไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

References

- Arends, R. I. (2004). *Learning to Teach* (6th ed.). McGraw-Hill.
- Behrend, L., & Keats, S. (1998). *The Suzuki Approach*. Summy-Birchard.
- Chareonwongsak, K. (2003). *Future images and desirable characteristics of Thai people*. Office for Learning Development and Education Standards, Office of the National Education Commission. (in Thai)

- Charoensook, S. (1999). *Suzuki teacher training manual and beginner Suzuki teacher guide* [Unpublished manuscript]. Mahidol University. (in Thai)
- Charoensook, S. (2005). *Talent can be developed*. Mahidol University. (in Thai)
- Kaemmani, T. (2019). *The science of teaching: Knowledge for effective learning process design* (23rd ed.). Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Kim, M. S. (2001). The Factors Affecting Musical Learning of Undergraduate Non-music Majors. *Music Education Research*, 3(2), 143-154.
- Mahithithammathorn, P. (2018). *Development of online instructional packages for electric guitar using imitative instructional approach for beginners* [Unpublished master's thesis]. Chulalongkorn University. (in Thai)
- Nakwatchara, W. (2001). *How to raise children to be talented, moral, and happy (IQ, EQ, MQ, AQ)* (2nd ed.). Amarin Printing & Publishing. (in Thai)
- Panthongdee, S. (2010). *Factors affecting on musical learning skills of students at Crescendo School of Music, Siam Square Branch in Patumwan District, Bangkok* [Unpublished master's thesis]. Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Phantu Wongrat, M. (2002). *Introduction to electric guitar* (2nd ed.). MIS Softtech. (in Thai)
- Phonchamni, S. (2012). *An adversity quotient enhancement for Thai university students* [Unpublished doctoral dissertation]. Chulalongkorn University. (in Thai)
- Poolperm, N. (2017). *Learning of music based on Suzuki method together with collaborative learning to develop singing skill and team work ability for Prathomsuksa V students* [Unpublished master's thesis]. Dhurakij Pundit University. (in Thai)
- Sareeratana, P. (2011). *Factors related to academic achievement in music skill learning of Western musical instruments of middle school and high school students (Grade 7-12) at Keera-Pat International School* [Unpublished master's thesis]. Mahidol University. (in Thai)
- Soktayanurak, N. (2006). *From a music teacher's experience*. Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Sripan, K. (2016). Factors affecting parental satisfaction regarding music learning conditions at the Yamaha Music School, Bangkok. *EAU Heritage Journal Social Science and Humanities*, 6(2), 79-85. (in Thai)
- Stoltz, P. G. (2008). *Adversity Quotient: Turning obstacles into opportunities* [AQ: The power of success] (3rd ed.). Biscuit.
- Supasiroj, K., & Usaho, C. (2014). Management strategies towards excellence for non-formal private music schools. *Journal of Education Studies*, 42(4), 1-14. (in Thai)
- Suthajit, N. (1997). *Music activities for teachers* (3rd ed.). Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Suthajit, N. (2001). *Music teaching behaviors* (3rd ed.). Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Wonganutarot, P. (2010). *Educational psychology*. Bangkok Media Center. (in Thai)
- Wongwanich, S. (2004). *Measuring performance skills* (4th ed.). Faculty of Education, Chulalongkorn University. (in Thai)